

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Збірник наукових праць

Випуск 110

Видавничий дім
«Гельветика»
2026

Збірник розраховано на наукових працівників, викладачів, студентів юридичних вищих навчальних закладів і практичних працівників органів державної влади й місцевого самоврядування.

Редакційна колегія:

д-р юрид. наук, проф. Г. І. Чанишева (головний редактор), д-р юрид. наук М. Р. Аракелян (заступник головного редактора), канд. юрид. наук О. В. Дикий (відповідальний секретар), д-р юрид. наук, проф. С. С. Андрейченко, д-р юрид. наук, проф. Л. Р. Біла-Тіунова, канд. юрид. наук В. А. Динту, д-р юрид. наук В. В. Дудченко, д-р юрид. наук, проф. Т. А. Латковська, д-р юрид. наук, проф. В. О. Туляков, д-р юрид. наук, проф. Г. О. Ульянова, д-р юрид. наук, проф. В. І. Фелик, професор права George A. Bermann (США), д-р юрид. наук, проф. Bernd Wieser (Австрія).

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія»,
протокол № 8 від 23 квітня 2026 року.

Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа: Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 1414 від 25.04.2024 року. Ідентифікатор медіа: R30-03883.

Суб'єкт у сфері друкованих медіа – Національний університет «Одеська юридична академія» (Фонтанська дорога, буд. 23, м. Одеса, 65009, chancellery@onua.edu.ua, тел. +38 (048) 719-88-01).

На підставі Наказу Міністерства освіти та науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1) збірник включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б» у галузі юридичних наук (D8 «Право», D9 «Міжнародне право» та K9 «Правоохоронна діяльність»).

Мови видання: українська, англійська, польська, німецька, французька, болгарська, румунська.

Сайт видання: www.apdp.in.ua

ISSN (Print) 2309-818X

ISSN (Online) 2664-6269

© НУ «ОЮА», 2026

УДК 349.444:342.7

DOI <https://doi.org/10.32782/apdp.v110.2026.1>*О. Є. Аврамова*

ORCID: 0000-0002-1941-9894

ПРАВО НА ЖИТЛОВИЙ ПРОСТІР

Постановка проблеми. В сучасних умовах цифровізації, застосування інноваційних технологій, оновленої філософії життя формується нова парадигма розуміння житла та простору життєдіяльності людини. За останнє десятиліття спостерігається формування оновленого концепту житла, що зумовлено тривалою самоізоляцією через COVID-19, воєнного стану, зміни умов праці (можливість дистанційної роботи). Потреба людини в умовах сьогодення полягає у забезпеченні доступу до комфортного, безпечного проживання, що охоплює не лише житлове приміщення, а і облаштовану прибудинкову територію, соціальну інфраструктуру, що є близькою до житла. Ці елементи формують індивідуальний житловий простір, що є складовою ширшої категорії урбаністичного простору як організованого міського середовища. В Україні м. Харків може розглядатися як приклад трансформації урбаністичного простору, що відбулася внаслідок війни та була зумовлена необхідністю забезпечення безпеки. Звернемо увагу на такі факти: навчання дітей у метрошколі (до вересня 2023 р. в харківському метро облаштували 17 кабінетів площею 40 кв. м кожен із вентиляцією та шумоізоляцією, партами та необхідним обладнанням. Розраховані класи на 20 дітей. У 2026 р. ця школа лише розширюється) [1]; проведення концертів у метро [2]; організація показу картин художників [3] тощо. Наведене вказує, що урбаністичний простір розвивається як у напрямках комфортності, так і безпечності. Його складовим елементом є житловий простір кожної людини. Право людини на цей простір є недостатньо визначеною правовою категорією.

Виокремлення права людини на житловий простір можливе шляхом застосування методів структурно-функціонального аналізу із подальшим синтезом і правовим моделюванням. Методологічний інструментарій доцільно застосовувати при дослідженні права на житло, права на недоторканність житла, права на достатній життєвий рівень. Саме в цих правах містяться елементи права на житловий простір, що можуть бути виокремлені та синтезуватися з подальшим правовим моделюванням для формування окремого права людини. Загалом можна визначити, що право на житловий простір має матеріальну та юридичну передмову виникнення. Так, існує фактична потреба людини в комфортному, безпечному житловому просторі. У відкритих джерелах є приклади як приміщення переобладнуються в сучасний житловий простір для родин, які були змушені залишити свої домівки через війну [4]. Отже, йдеться не про житло як об'єкт, а про житловий простір, який термінологічно не визначений законодавством. Юридичною передумовою формування самостійного права на житловий простір є наявність інших закріплених прав людини, пов'язаних із житловим простором, які можуть висту-

пати його структурною основою та забезпечити змістовне наповнення. З огляду на наведене, можна виявити актуальність науково-правового визначення права на житловий простір.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тематика житлового простору є предметом дослідження не лише юридичної науки, а й суміжних галузей, зокрема: економіки, філософії, соціології та будівництва. Так, Н. К. Міхно характеризує еволюцію становлення концепції «права на місто» [5]. Г. П. Подолян, О. Д. Рихліцька розкривають право на місто із урахуванням економічних, соціальних, географічних, моральних прав міського буття [6]. Н. О. Горобець сформувала авторське розуміння житлового простору [7]. О. І. Чайковський доводить, що наявність лише відповідного приміщення як предмета матеріального світу є недостатньою для констатації реалізованого права на житло [8, с. 100]. Аналізуючи літературні джерела, варто зазначити, що поняття права на житловий простір у юридичній науці залишається не визначеним та дискусійним. У юридичній науці ця категорія не має сталого визначення, зокрема щодо його змісту, структури та взаємозв'язку із суміжними правовими категоріями, зокрема правом на житло та правом на недоторканність житла. Наведене підкреслює нагальність цього напрямку наукового дослідження.

Мета статті полягає у виокремленні права на житловий простір. Для досягнення цієї мети поставлені такі завдання: охарактеризувати право на місто, а в його змісті з'ясувати право на урбаністичний простір, розкрити поняття «житловий простір», виокремити право на житловий простір, сформулювати напрями подальших наукових досліджень.

Виклад основного матеріалу. Житловий простір є економіко-правовою категорією. Економічна наука розглядає житловий простір крізь призму функціонування ринку житла, доступності житлової інфраструктури, їх споживчих властивостей та ефективності їх використання. Зокрема, у працях Д. Харві обґрунтовується концепція «права на місто». Він зазначав, що переважно циркулюючі концепції прав людини мають індивідуалістичний характер і ґрунтуються на інституті приватної власності. Як наслідок ми живемо у світі, де право приватної власності та норми прибутковості домінують над усіма іншими уявленнями про права. Водночас доцільно виокремлювати право на місто, що є колективним правом мешканців брати участь у формуванні, використанні та трансформації міського простору відповідно до своїх соціальних потреб та інтересів [9, с. 3]. Його здобутки базуються на наукових висновках А. Лефевра, що доводив: «право на місто» – це колективне право мешканців на участь в формуванні міського простору та привласнювати його як соціальне благо. Зокрема воно передбачає право участі в управлінні міського простору та його привласнення (вартість використання, а не право власності). Він розглядає місто як унікальний «твір» (*uvre*), тобто цілісну систему, що об'єднує різні елементи життя та формується через взаємодію частин з цілим [10, с. 20]. Враховуючи роботи цих дослідників, М. Перселл вказував, що право на місто включає дві правоспроможності міських мешканців: право на участь та право на привласнення. Право на участь означає, що мешканці міста мають відігравати центральну роль у прийнятті всіх рішень, які впливають на формування міського

простору, незалежно від того, чи ці рішення ухвалюються державою, капіталом, міжнародними інституціями чи іншими учасниками на будь-якому рівні. Право на місто передбачає безпосередню участь мешканців у всіх рішеннях щодо розбудови міського простору їхнього міста [11, с. 102]. Отже, право на місто є самостійним колективним правом. В Україні воно не визначено в межах житлового права, права житлової політики.

Право на місто реалізується в межах права привласнення та права управління мешканцями своїм містом. Право привласнення (в контексті права на місто) – це набуття контролю, фактичного користування щодо об'єктів міського середовища з метою отримання комфортності та безпечності проживання. Незважаючи на те, що в політиці українських органів місцевого самоврядування право на місто фактично не визначене, можна виокремити приклади прагнення до підвищення комфортності міського середовища. Зокрема, попри воєнного стану, в м. Харків системно відбуваються інсталяції прикрас міста задля підтримки ментального здоров'я мешканців [12]. Право управління містом передбачає можливість безпосередньої участі в усіх рішеннях щодо розвитку міста, його екології, житлової інфраструктури, культури тощо. В цьому контексті є питання як визначити мешканця міста, зокрема як застосовувати цenz проживання у місті. На нашу думку, це право виникає у особи, яка має реєстрацію місця проживання в місті понад шість місяців та/або об'єкт власності в ньому. Є і питання як, в контексті права на місто, визначити місто, територіальну громаду, органи публічного управління, їх взаємодію.

Сталим підходом в українській юридичній науці є розгляд міста як суб'єкта, так і об'єкта права на рівні досліджень публічного управління. Щодо цього О. С. Мельничук вказує, що реалізація містом своєї правосуб'єктності характеризується обмеженістю як за обсягом, так і за змістом і в більшості випадків отожднюється з владною компетенцією органів місцевого самоврядування [13, с. 63]. Отже, за загальним розумінням відбувається зіставлення територіальної громади із органами місцевого самоврядування. Переклад повноважень мешканців міста на органи місцевої влади щодо вирішення питань життєдіяльності міста не повністю зіставляється із концепцією права на місто, оскільки делегування повноважень органам публічної влади не є безпосередньою участю мешканців в управлінні та привласненні благ. Право на місто – це вплив на розвиток міста за допомогою індивідуальної участі кожного мешканця, здійснення діяльності місцевих громадських організацій, волонтерів, місцевого самоврядування. Зокрема, це і право на участь, що передбачає вимоги до місцевого самоврядування сприяти розвитку інститутів громадянського суспільства та забезпечувати реальну можливість для мешканців міста безпосередньо брати участь в обговоренні та прийнятті рішень з усіх питань, що стосуються міського простору [5, с. 47]. Це варто враховувати під час вирішення питань і забудови міста. Наприклад, 22 жовтня 2023 р. під стінами Київської міської державної адміністрації зібрались активісти на мітинг проти руйнування історичних будівель м. Києва. Вони принесли світлини архітектурних пам'яток і влаштували арт-перформанс «Історія має значення» [14]. Наведене підкреслює, що мешканці міста мають право на безпосередню участь в прийнятті рішень щодо розвитку урбаністичного простору, зокрема здійснювати дії щодо

захисту архітектурних пам'яток. При цьому, їхня позиція має бути сприйнятою. Водночас в українському законодавстві не міститься процедури впливу мешканців міста на його розвиток, поза межами рішень органів місцевого самоврядування. Таке положення потребує нормативного вдосконалення.

Враховуючи категоріальне розуміння права на місто, можна виявити, що частиною цього права є право на урбаністичний простір. Урбаністичний простір може зіставлятися із середовищем, що пов'язується із суттєвим навколишнім простором системи, в якому ця система функціонує, розвивається і/або досліджується [15, с. 146]. Частиною урбаністичного простору є громадський простір. Наприклад, відповідно до ч. 2 ст. 50 Статуту Луцької міської територіальної громади, «до громадського простору належать парки, рекреаційні зони, сади, сквери, майданчики; пам'ятки культурної та історичної спадщини; будівлі і споруди, які перебувають у комунальній власності, призначені для використання необмеженим колом осіб з метою проведення комунікацій, дозвілля, рекреації, масових заходів» [16]. Отже, урбаністичний (міський) простір – це соціально-просторове середовище міста, що охоплює матеріальну інфраструктуру, громадський простір, створених з метою забезпечення життєдіяльності мешканців міста. Він може характеризуватися як колективне соціальне благо, що може бути привласнено.

Право на урбаністичний простір є складовою права на місто та означає наявну можливість кожного мешканця рівного доступу до об'єктів міського середовища та безпосередньої участі в його управлінні. Воно забезпечує не лише фізичну присутність у місті, але й реальну можливість впливати на якість, функціонування та розвиток міського простору. Прикладом реалізації права брати участі в управлінні урбаністичним простором є справа щодо визнання незаконним демонтажу трамвайних колій по вул. Весніна у м. Харкові. Цю справу розпочали харківські активісти в межах ініціативи «За трамвай на Весніна». Так, у 2021 р. у м. Харків було оголошено план реконструкції вул. Весніна з розширенням дороги та частковим збереженням трамвайної колії. Громадськість виступила проти, зокрема через петицію 18 травня 2021 р. Попри це, у травні 2022 р. трамвайні колії були демонтовані на підставі рішення міської ради від 22 грудня 2021 р. Задля відновлення урбаністичного простору активісти подали позов до Харківської міської ради щодо відновлення трамвайної інфраструктури. Перший розгляд справи розпочався 8 серпня 2023 р. [17]. Лише у 2026 р. Харківський окружний адміністративний суд задовольнив позов активістів [18]. Наведена справа свідчить, що делегування повноважень органам місцевого самоврядування не завжди є гарантією належної реалізації права на місто в контексті прийняття рішень щодо управління, зокрема урбаністичним простором.

Більш вузькою категорією є право на житловий простір. На думку Н. О. Гробець, житловий простір є благом права на недоторканність житла. Може виникати в місцях, де постійно, здебільшого чи тимчасово проживає особа. Юридичні межі житлового простору визначаються межами наявного в особи житла як об'єкта речового права та іншого володіння [7, с. 253]. Враховуючи наведене, можна визначити, що житловий простір слід розглядати в широкому та вузькому розумінні. У вузькому значенні, у контексті права на недоторканність житла, житловий про-

стір є середовищем проживання особи та сферою здійснення її особистого життя в межах конкретного житлового приміщення. Широке розуміння житлового простору може виокремлюватися в аспекті права на доступне житло. Так, критерій доступності включає низку елементів: правове забезпечення проживання; наявність послуг, матеріалів, можливостей та інфраструктури; доступність з погляду витрат; придатність до проживання; доступність; місцезнаходження; адекватність з погляду культури [19, с. 461]. Отже, житловий простір, у широкому розумінні, є складною категорією, що охоплює безпосередньо простір житлового приміщення, прибудинкову територію, частину спільного майна у багатоквартирному будинку та елементи транспортної і соціальної інфраструктури, які забезпечують життєдіяльність мешканців відповідного житла.

Враховуючи наведене, можна запропонувати під правом на житловий простір розуміти гарантовану можливість особи мати доступ до житла, прибудинкової території, соціальної інфраструктури, громадського простору, яке відповідає стандартам гідності, безпеки та соціальної прийнятності. У цьому аспекті критерій доступності охоплює правове забезпечення проживання, наявність необхідних послуг, матеріалів, інфраструктури та належне місцезнаходження. При цьому, соціальна прийнятність має визначатися як зрозумілість мешканців в аспекті культури, місцевих традицій життєдіяльності, екологічних вимог, безпеки, комфорту.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє запропонувати такі висновки. Право на місто потребує більш детального дослідження на рівні правничих досліджень. Це колективне право, яке в Україні поки не отримало законодавчого закріплення. В сучасних юридичних дослідженнях воно здебільшого розглядається крізь призму делегуванням мешканцями міста своїх повноважень органам місцевого самоврядування. Водночас сутність права на місто полягає в забезпеченні реальної та безпосередньої участі мешканців міста у формуванні й розвитку міського простору, привласненні його об'єктів, що виходить за межі простого делегування повноважень органам місцевого самоврядування. Його складовою є право на урбаністичний простір, що гарантує рівний доступ до міської інфраструктури та реальну можливість впливати на її функціонування, розвиток. Право на місто є ширшим, комплексним колективним правом, яке охоплює загальну можливість мешканців впливати на розвиток міста, брати участь в управлінні, користуватися його благами та визначати напрями його розвитку. Натомість право на урбаністичний простір є складовою цього права і має більш конкретний зміст. Суміжним правом із правом на урбаністичний простір є право на житловий простір. Право на житловий простір є індивідуальним правом щодо привласнення таких соціально-економічних благ як житлове приміщення, спільне майна багатоквартирного будинку, прибудинкова територія, соціально-транспортна інфраструктура. Тобто в контексті цього можна визначити, що людина існує в певній житловій екосистемі, яка має забезпечувати гідні умови проживання та реалізується в межах права на житловий простір. Натомість право на урбаністичний простір фокусується переважно на міському середовищі загального користування та участі в його управлінні. Загалом, можна зробити висновок, що право на житловий простір потребує

подальшого наукового дослідження, зокрема щодо його ознак та характеристики змісту.

Література

1. Метрошка в Харкові. Як організоване навчання під землею. URL: <https://texty.org.ua/articles/111382/metroshkola-u-harkovi-yak-oblashtovane-navchannya-pid-zemleyu/>.
2. Концерти та вистави пройдуть у метро Харкова до Дня міста – програма. URL: <https://www.objectiv.tv/uk/objectively/2025/08/21/kontserti-ta-vistavi-projdu-tu-metro-harkova-do-dnya-mista-programa/>.
3. У харківському метро відкрили виставку картин з Ізюмщини, що пережили окупацію. URL: <https://dumka.media/ukr/blog/1775118891-u-harkivskomu-metro-vidkrili-vistavku-kartin-z-izyumshchini-shcho-perezihli-okupatsiyu>.
4. На Київщині відкрили житловий простір для переселенців. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/4098517-na-kiivshini-vidkrili-zitloviy-prostir-dla-pereselenciv.html>.
5. Міхню Н. К. Право на місто: практики організації сучасного міського простору. *Соціологія права*. 2019. Вип. 4 (31). С. 44–48. DOI <https://doi.org/10.37687/2413-6433.2019-4.8>.
6. Подолян Г. П., Рихліцька О. Д. Право на місто (А. Лефевр, Д. Гарві): історія і сьогодення. *Українські культурологічні студії*. 2021. № 2 (9). С. 47–52. DOI [https://doi.org/10.17721/UCS.2021.2\(9\).08](https://doi.org/10.17721/UCS.2021.2(9).08).
7. Горобець Н. О. Поняття «житловий простір» у цивільному праві. *Форум права*. 2012. № 4. С. 250–254.
8. Чайковський О. І. Юридична природа конституційного права на житло. *Нове українське право*. 2025. Вип. 2. С. 98–103. DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.2.12>.
9. Harvey D. *Rebel Cities: From the Right to the City to the Urban Revolution*. London ; New York : Verso, 2012. 208 p.
10. Lefebvre H. *Writings on Cities; selected, translated and introduced by Eleonore Kofman, Elizabeth Lebas*. Cambridge, Mass. : Blackwell Publishers, 1996. 250 p.
11. Purcell M. Excavating Lefebvre: The right to the city and its urban politics of the inhabitant. *GeoJournal*. 2002. Vol. 58. P. 99–108.
12. «Підтримати моральний дух мешканців»: І. Терехов пояснив, чому Харків прикрашають до свят. URL: <https://www.slk.kh.ua/oblast-online/harkiv/u-harkovi-vstanovluut-rizdvani-dekoracii-sob-pidtrimati-moralnij-duh-mistan-terehov.html>
13. Мельничук О. С. Місто та міське право як предмет аксіологічного дискурсу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2013. Вип. 22, ч. 1, т. 1. С. 61–64.
14. Реквієм за архітектурними пам'ятками: у центрі Києва відбувся мітинг на захист історичної забудови. URL: <https://suspilne.media/kyiv/599809-rekviem-za-arhitekturnimi-pamatkami-u-centri-kiyeva-vidbuvsya-miting-na-zahist-istoricnoi-zabudovi/>.
15. Фесенко Г. Г. Молодіжний простір у філософсько-урбаністичній традиції. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2017. № 15. С. 146–149.
16. Статут Луцької міської територіальної громади. URL: <https://www.lutskrada.gov.ua/pages/city-charter>.
17. Солодовнік М. Справу про демонтаж трамвайних колій на Весніна у Харкові суд слухатиме з початку. URL: <https://suspilne.media/kharkiv/1176748-spravu-pro-demontaz-tramvajnih-kolij-na-vesnina-u-harkovi-sud-sluhatime-z-pocatku/?utm>.
18. Рішення Харківського окружного адміністративного суду від 05 березня 2026 року у справі № 520/14942/25. URL: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/134583527/>.
19. Фоміна Л. О. Щодо питання розуміння права на достатнє житло: міжнародно-правовий аспект. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 5. С. 457–461. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.05.84>.

Анотація

Аврамова О. Є. Право на житловий простір. – Стаття.

Актуальність дослідження зумовлена трансформацією уявлень про житло під впливом інноваційних технологій, нової філософії життя, а також наслідків пандемії COVID-19 і війни, що спричинили

формування нової парадигми житлового простору як середовища реалізації особистого життя. Особливої уваги набуває переосмислення житлового та урбаністичного простору (зокрема на прикладі м. Харків), де поряд із комфортністю ключового значення набуває безпечність та багатofункціональність середовища проживання. У статті обґрунтовується, що право на житловий простір має як матеріальні, так і юридичні передумови виникнення, зумовлені об'єктивною потребою людини в комфортному та безпечному середовищі проживання. Акцентується увага на трансформації житлового простору в умовах війни, зокрема на практиках переобладнання приміщень для проживання внутрішньо переміщених осіб, що свідчить про фактичне формування нових підходів до реалізації цього права. Право на місто розглядається як самостійне колективне право, яке в Україні не має чіткого закріплення в межах житлового права чи житлової політики, а місто переважно досліджується як суб'єкт і об'єкт публічного управління з обмеженою правосуб'єктністю. Водночас концепція права на місто передбачає безпосередню участь мешканців у розвитку міського простору та прийнятті рішень, що виходить за межі делегування повноважень органам місцевого самоврядування і включає активність громадянського суспільства. Визначено, що урбаністичний простір визначається як соціально-просторове середовище міста, що охоплює матеріальну інфраструктуру та громадські простори, необхідні для життєдіяльності його мешканців. Право на урбаністичний простір передбачає рівний доступ до його елементів і можливість участі у формуванні, функціонуванні та розвитку міського середовища. Сформульовано, що право на житловий простір розуміється як гарантована можливість особи мати доступ до житла, прибудинкової території, соціальної інфраструктури та громадських просторів, що відповідають стандартам гідності, безпеки та соціальної прийнятності. У цьому контексті право на урбаністичний простір виступає його складовою, яка конкретизує доступ до міського середовища та участь у його формуванні, тоді як право на житловий простір має більш широкий інтегративний характер.

Ключові слова: житло, проживання, права людини, право власності, об'єкт прав, суб'єкт прав, урбаністичний, органи публічного самоврядування, недоторканність житла, право на місто.

Summary

Abramova O. Ye. The right to housing space. – Article.

The relevance of this study is driven by the transformation of perceptions of housing under the influence of innovative technologies, a new philosophy of life, as well as the consequences of the COVID-19 pandemic and the war, which have led to the formation of a new paradigm of housing space as an environment for the realization of personal life. Particular attention is paid to the rethinking of housing and urban space (in particular, in the case of the city of Kharkiv), where, alongside comfort, safety and multifunctionality of the living environment have become key priorities. The article substantiates that the right to housing space has both material and legal preconditions for its emergence, determined by the objective human need for a comfortable and safe living environment. Attention is focused on the transformation of housing space in wartime conditions, in particular on practices of repurposing premises for internally displaced persons, which indicates the formation of new approaches to the realization of this right. The right to the city is considered as an independent collective right, which in Ukraine is not clearly enshrined within housing law or housing policy and is mainly studied through the prism of public administration with a limited understanding of the city's legal personality. It is determined that urban space is a socio-spatial environment of the city encompassing material infrastructure and public spaces necessary for the life of its residents. The right to urban space implies equal access to its elements and the possibility of participation in the formation, functioning, and development of the urban environment. It is formulated that the right to housing space is a guaranteed possibility for a person to access housing, adjacent territory, social infrastructure, and public spaces that meet standards of dignity, safety, and social acceptability. In this context, the right to urban space acts as its component, specifying access to the urban environment and participation in its formation, while the right to housing space has a broader integrative nature.

Key words: housing, housing space, human rights, property rights, subject of law, object of law, urban space, local self-government bodies, inviolability of the home, right to the city.

Дата першого надходження статті до видання: 11.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 18.05.2026